

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 142/2021-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **CRH (Slovensko) a. s.**, Rohožník, IČO 00 214 973, zastúpeného JUDr. Martinom Hudákom, PhD., advokátom, Hálkova 32, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 87/2016-110 z 23. augusta 2018 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 10 Sžfk 72/2018 z 28. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozsudkov a príloh pripojených k ústavnej sťažnosti sťažovateľom vyplýva nasledujúci stav veci: Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty (ďalej len „daňový úrad“) na základe výsledkov daňovej kontroly za zdaňovacie obdobie november 2009 v dôsledku nepreukázania splnenia zákonných podmienok pre oprávnené uplatnenie oslobodenia od dane z pridanej hodnoty v intrakomunitárnom obchode s odberateľom so sídlom v Českej republike (konkrétne preukázanie fyzického dodania tovaru do Českej republiky, pozn.) rozhodnutím č. 1611126/2015 z 30. októbra 2015 určil sťažovateľovi rozdiel vo výške 50 552,63 eur na dani z pridanej hodnoty a znížil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty. Daňová kontrola prebiehala od 18. septembra 2012 do 6. mája 2015, avšak od 22. mája 2013 do 26. januára 2015 bola prerušená z dôvodu potreby medzinárodnej výmeny informácií.

3. Sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný správny orgán“) rozhodnutím č. 117079/2016 zo 4. februára 2016 napadnuté rozhodnutie daňového úradu potvrdilo.

4. Správnu žalobou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu zamietol napadnutým rozsudkom č. k. 1 S 87/2016-110 z 23. augusta 2018 s odôvodnením, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu považuje za zákonné, keďže dospel k záveru, že sťažovateľ vierohodne nepreukázal rozhodujúcu podmienku pre oslobodenie od dane, že tovar bol prepravený z tuzemska do Českej republiky deklaroványm prepravcom.

5. Proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ju s poukazom na viazanosť relevantnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie v zmysle prednosti únieového práva zamietol ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozsudkom podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) nepreskúmateľnosťou (arbitrárnosťou) odôvodnenia napadnutých rozsudkov, pričom poukazuje na všeobecné závery judikatúry ústavného súdu, ktorá definuje prípady nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí;

b) porušením princípu právnej istoty tým, že najvyšší súd sa odklonil od predchádzajúcej rozhodovacej praxe bez toho, aby tento judikatúrny odklon náležite odôvodnil.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu. Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozhodol arbitrárne a svojvoľne.

8. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonaných všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

9. Súčasťou minimálnych garancií procesnej povahy je (okrem iných) právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací a kasačný) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, že sa zaoberal a vyjadril sa k esenciálnym otázkam

vzt'ahujúcim sa na ním prejednávanej veci a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie ESLP o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2].

III.1. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

10. Odhliadnuc od toho, že sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu v ústavnej sťažnosti neuvádza žiadnu vecnú argumentáciu, z pohľadu možnosti jeho preskúmania je podstatné, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bol sťažovateľ oprávnený podať kasačnú sťažnosť, čo aj využil.

11. Kasačná sťažnosť, hoci smerovala proti právoplatnému rozsudku krajského súdu, predstavovala v okolnostiach prejednávanej veci účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší súd ako súd kasačný poskytoval ochranu základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v ústavnej sťažnosti. Dokazuje to i skutočnosť, že najvyšší súd o kasačnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol meritorne tak, že ju podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol. Je tak naplnená ústavná podmienka pre aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

12. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

13. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

14. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skoršie rozhodnutie, a to uznesenie č. k. II. ÚS 39/2021 z 28. januára 2021, ktorým odmietol ako zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 1 Sžfk 69/2018 z 26. mája 2020, ktorý sa týkal rovnakej daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku sťažovateľa na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, a to za zdaňovacie obdobie február 2009. V tejto ústavnej sťažnosti týkajúcej sa zdaňovacieho obdobia február 2009 sťažovateľ namietal rovnaké skutočnosti ako v prípade napadnutého rozsudku, ktorý sa týkal zdaňovacieho obdobia november 2009. Ani v posudzovanej veci, a to aj so zohľadnením osobitostí skutkového stavu, nenachádza ústavný súd dôvod odchyliť sa od názorov vyslovených v uznesení č. k. III. ÚS 3/2018-13 z 23. januára 2018, uznesení č. k. II. ÚS 39/2021 z 28. januára 2021.

15. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľa je namietaná arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu spočívajúca v tom, že nezdôvodnil odklon od predchádzajúcej súdnej praxe kasačného súdu, ktorá bola opačná. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd vôbec neodôvodnil tento odklon a skoršie rozhodnutia opomenul uviesť. Odklon spočíval v tom, že podľa predošlej praxe je prerušenie konania potrebné správcom dane odôvodniť z hľadiska primeranosti, účelnosti a nevyhnutnosti, čo v prejednávacom prípade nenastalo, a tiež v nezohľadnení neprítomnosti kontrolovaného daňového subjektu pri výsluchu svedka vykonaného dožiadaným českým orgánom v rámci medzinárodnej výmeny informácií, ktorú považuje sťažovateľ za porušenie svojich práv. Sťažovateľ tiež namieta, že nebol dodržaný procesný postup zjednotenia praxe najvyššieho súdu formou rozhodovania veľkého senátu a že najvyšší súd prekročil svoju právomoc, pretože podľa presvedčenia sťažovateľa doplnil dôvody napadnutých rozhodnutí správnych orgánov.

16. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil o tom, že jeho odôvodnenie nielenže nie je arbitrárne, naopak, je ústavne akceptovateľné a procesný postup je zlučiteľný s požiadavkami základného práva na súdnu ochranu, ale navyše odôvodnenie napadnutého rozsudku vykazuje nadštandardnú kvalitu, zohľadňuje širokú bázu rozhodnutí medzinárodných súdnych autorít vrátane tých najaktuálnejších, s ktorými pracuje na vysokej odbornej úrovni s presvedčivosťou právne relevantných argumentov. Ústavný súd tak konštatuje, že nezaznamenal žiadne pnutie s označenými základnými právami sťažovateľa.

17. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (I. ÚS 3/97, II. ÚS 218/02, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07). Samotná skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv sťažovateľa, nezakladá porušenie sťažovateľom označených základných práv (I. ÚS 361/06).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd len stručne zareaguje na sťažnostné námietky. Pokiaľ ide o námietku nezdôvodnenia odklonu, táto nezodpovedá reálnemu obsahu napadnutého rozsudku, najvyšší súd svoj odklon odôvodnil zrozumiteľne najmä v bodoch 52, 92 až 94 napadnutého rozsudku. Poukázal na to, ktorú predchádzajúcu súdnu prax považoval za relevantnú a že od ostatnej súdnej praxe sa považoval za nevyhnutné odkloniť z dôvodu novej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorou je viazaný. Tiež nemožno prehliadnúť, že väčšina rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje sťažovateľ ako na „ustálenú rozhodovaciu prax“ kasačného súdu, bola vydaná až po vydaní napadnutého rozsudku a s ním korešpondujúceho rozsudku najvyššieho súdu č. k. 1 Sžfk 69/2018 z 26. mája 2020.

19. Z pohľadu ústavného súdu nemožno hovoriť v okolnostiach prejednávanej veci o ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu. Podľa aktuálnych trendov najvyššieho súdu je ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie najvyššieho

súdu č. k. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017). Koľko nepublikovaných rozhodnutí môže predstavovať ustálenú súdnu prax, zatiaľ nebolo predmetom posudzovania najvyššieho súdu – podľa názoru ústavného súdu však dve rozhodnutia nemôžu predstavovať ustálenú prax dovolacieho súdu (I. ÚS 115/2020).

20. Vychádzajúc z toho, že žiadne z rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje sťažovateľ, nebolo publikované v zbierke, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že v rôznych časových úsekoch (striedavo) boli vydané protichodné rozhodnutia najvyššieho súdu, je nevyhnutné dospieť k záveru, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu je v predmetných otázkach rozdielna, a nie ustálená.

21. Podľa § 139 ods. 3 Správneho súdneho poriadku odôvodnenie rozsudku má obsahovať dôkladné odôvodnenie odklonu, iba ak ide o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, pričom citovaná rozhodovacia prax kasačného súdu tieto parametre ustálenosti nespĺňa. Rovnako dôvodom kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) Správneho súdneho poriadku je odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, t. j. nie od ojedinelej, resp. protichodnej súdnej praxe.

22. K námietke nepostúpenia veci veľkému senátu ústavný súd uvádza, že ani absencia procesného postupu zjednotenia judikatúry formou rozhodnutia veľkého senátu nie je spôsobilá zaťažiť napadnuté konanie pochybením ústavnoprávne relevantnej intenzity, a to vzhľadom na právnu záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (pre všetkých potenciálnych sudcov veľkého senátu, pozn.).

23. Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že obsahovú jednotu tvoria rozhodnutia správneho orgánu prvého a druhého stupňa. Správne sudy v rámci svojej právomoci preskúmavajú len zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov. Odôvodnenie rozhodnutí správnych súdov nie je súčasťou rozhodnutí správnych orgánov. Kasačný súd v rámci svojej prieskumnej aktivity „len“ reagoval na kasačné námietky sťažovateľa a jeho úvahy o tom, prečo považuje napádaný postup a rozhodnutie za správne nemožno hodnotiť ako dopĺňanie odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu a toľž nie ako prekročenie jemu zverených kompetencií. Práve naopak, je povinnosťou kasačného súdu riadne zdôvodniť svoj právny záver aj s uvedením konkrétnych úvah, ktoré ho k nemu viedli, a táto povinnosť koreluje s garanciami práva na spravodlivý proces.

24. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. Obiter dictum:

25. Nad rámec už uvedenej argumentácie považuje ústavný súd za potrebné vyjadriť sa k svojej úlohe a limitom pri prieskume nejednotnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov.

26. Protichodná judikatúra nie je javom výnimočným, naopak, ide v justičnom systéme o jav bežný, ktorý je jeho prirodzenou súčasťou. Želaným stavom je síce jednotná (konštantná) judikatúra, t. j., aby sa „v rovnakých prípadoch rozhodovalo rovnako“, avšak za splnenia určitých podmienok je odklon od ustálenej rozhodovacej praxe nielenže prípustný, ale priam žiaduci a nevyhnutný. Naplnenie princípu právnej istoty preto nemožno stotožňovať s právom na jednotnú judikatúru, ktorá sa pochopiteľne môže vyvíjať s cieľom flexibilne reagovať na spoločenský vývoj a dosiaľ „neobjavené“ argumenty (ČENTÍK, T. Diskrepancia Judikatúry Najvyššieho súdu SR a Ústavného

súdu SR. In: *Ulpianus* [online]. 2019. ISSN 2644-528X. Dostupné na internete: <https://www.ulpianus.sk/blog/diskrepancia-judikatury-najvyssieho-sudu-sr-a-ustavneho-sudu-sr>).

27. Odklon od judikatury sa stáva problematickým až v momente, ak k nemu dochádza bez poskytnutia dostatočných dôvodov, t. j. ak súd neposkytne dôkladné vysvetlenie, prečo bola prejednávaná vec rozhodnutá v rozpore s doterajšou judikatúrou – v takom prípade (pri zmene judikatury) môže dôjsť v zmysle judikatury ESLP k porušeniu práva na spravodlivý proces cez prizmu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (Atanasovski proti Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko, rozsudok ESLP z 14. 1. 2010, č. 36815/03). V tejto súvislosti ESLP ešte uviedol, že vývoj judikatury sám osebe nie je v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti, keďže neschopnosť zachovať dynamický a vývojový prístup by mohla byť prekážkou reformy alebo zlepšenia.

28. Existencia ustálenej súdnej praxe by sa mala vziať do úvahy pri posudzovaní rozsahu odôvodnenia (Gorou proti Grécku, rozsudok ESLP, č. 12686/03). Požiadavka právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní (predvídateľnosť rozhodnutia) teda nezahŕňa právo na ustálenú judikatúru (Unédic proti Francúzsku, rozsudok ESLP z 18. 12. 2008, č. 20153/04), avšak prihliadanie na ustálenú judikatúru má význam z hľadiska práva na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí v prípade odklonu obsahovať aj dostatočné vysporiadanie sa s konštantnou judikatúrou.

29. Na tomto východisku je založená aj slovenská procesnoprávna úprava, ktorá na viacerých miestach skloňuje možnosti odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe v spojení s odôvodnením súdneho rozhodnutia. Súd sa teda môže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe za predpokladu, že jeho rozhodnutie bude obsahovať dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu (napr. čl. 2 ods. 2 a 3, § 220 ods. 3, § 393 ods. 3 Civilného sporového poriadku). Špecificky je upravená otázka odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ním samotným, a to zavedením inštitútu veľkého senátu.

30. Rovnaký záver vyplýva z judikatury ústavného súdu (III. ÚS 192/06) pred účinnosťou Civilného sporového poriadku, ktorý uviedol, že ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom, bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak sa teda súd argumentačne vysporiada s existujúcou judikatúrou, tak prelomeniu tejto judikatury nebude brániť žiadna prekážka.

31. Po kvalitatívnej stránke však bude musieť jeho argumentácia spĺňať určité parametre, pretože ústavný súd (II. ÚS 159/07, IV. ÚS 499/2011) kladie dôraz na to, aby bol odklon objektívne a rozumne odôvodnený. Odôvodnenie odklonu od skôr judikovaného rozhodnutia by malo byť dostatočne precizované a racionálne odôvodnené. Prípadné odchýlenie sa súdu od existujúcej skoršej judikatury v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokováanej veci (III. ÚS 551/2012).

32. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to kasačnú (inštančnú, t. j. v tej istej veci) a precedentnú (judikatúrnú); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych

okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedentnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 155/2011 z 21. decembra 2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty.

33. Napokon povinnosť súdu rozhodovať v obdobných veciach rovnako a v prípade odklonu od judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody na tento odklon jednoznačne vyplýva aj z požiadaviek právnej teórie. Pravidlo, že kto sa chce odchýliť od súdneho precedensu alebo ustálenej judikatúry, musí pre odklon uviesť dostatočný dôvod (a teda nesie bremeno argumentácie), je považované za jedno zo základných pravidiel racionálnej právnej argumentácie (ALEXY, R. *A Theory of Legal Argumentation. A Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification*. Oxford : Clarendon Press, 1989, s. 277 – 278.).

34. Ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverená najvyššiemu súdu, ktorý je tým orgánom verejnej moci, ktorý „ex lege sleduje a vyhodnocuje právoplatné rozhodnutia súdov v občianskom súdnom konaní a na ich základe v záujme jednotného rozhodovania súdov zaujíma stanoviská k ich rozhodovacej činnosti vo veciach určitého druhu alebo charakteru, a tak predurčuje ich následný postup aj v iných obdobných veciach“ (1 Cdo 185/2006), pričom „ak bol k určitej právnej otázke vyslovený právny názor v stanovisku najvyššieho súdu, sú všetky všeobecné súdy vrátane samotného najvyššieho súdu povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, lebo stanovisko je pre ne záväzné“ (III. ÚS 610/2017, III. ÚS 551/2012-32).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor DUEĽA
predseda senátu